

УДК 368.914

МЕХАНІЗМ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ МІЖНАРОДНИХ НОРМ З РЕГУЛЮВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

Агавердієва Халіда Фаїддіновна, к.е.н., доцент, ХНЕУ ім. С. Кузнеця, м. Харків, Україна

Анотація. вдосконалено механізм імплементації міжнародних стандартів з регулювання соціальної відповідальності для недержавних пенсійних фондів (НПФ); запропоновано та розроблено такий теоретичний базис: наукові підходи, принципи, функції механізму, інструменти регулювання соціально відповідального НПФ (нефінансова звітність).

Ключові слова – недержавні пенсійні фонди; імплементація; механізм імплементації; соціальна відповідальність; соціальне благополуччя.

Аналіз міжнародних стандартів з регулювання соціальної відповідальності дозволив дійти висновку, що кожна організація, у тому числі НПФ, обирають вид стандарту звітності залежно від своїх потреб і мети функціонування.

Відповідно до стандарту ISO 26000 «організації можуть використовувати політики й ініціативи на робочих місцях для того, щоб сприяти розвитку людського потенціалу за допомогою вирішення важливих соціальних питань, що викликають стурбованість, таких, як боротьба з дискримінацією, досягнення балансу між роботою та сімейними обов'язками, сприяння здоров'ю і благополуччю. Вони також можуть використовувати політики та ініціативи на робочих місцях для того, щоб підвищити можливості та працездатність людини» [5]. Для вирішення існуючих проблем в даному питанні, необхідно використовувати існуючий досвід і здобутки. Це, зокрема, стосується міжнародних норм з регулювання соціальної відповідальності для НПФ. Однак їх використання на вітчизняних НПФ потребує попередньої імплементації. Для

цього нижче будуть розглянуті вимоги міжнародних стандартів соціальної відповідальності при приєднанні України до Європейського Союзу та розроблено механізм імплементації міжнародних норм з регулювання соціальної відповідальності для НПФ.

Для вітчизняних НПФ найбільш актуальним напрямом є сприяння досягненню соціального благополуччя, про що свідчить проведена оптимізація вибору напрямів реалізації соціальної відповідальності для НПФ. На думку експертів, досягнення соціального благополуччя, стає можливим при вирішенні проблем та подальшого розвитку «трудова практик» (трудова відносин, робочих умов, соціального захисту, соціального діалогу, здоров'я та безпеки на роботі, розвитку та підготовки людини на робочому місці), від яких залежить продуктивність праці робітників, реалізація їх інтелектуального та соціального капіталу, а отже, й соціальне благополуччя [4].

Імплементація (англ. implementation – «здійснення», «виконання») – фактична реалізація міжнародних зобов'язань на внутрішньодержавному рівні, включення міжнародно-правових норм в національну правову систему [1]. Імплементація дозволяє на практиці реалізовувати міжнародні зобов'язання, які були ратифіковані певною державою, шляхом трансформації міжнародно-правових норм у національні закони та підзаконні акти.

Механізм імплементації міжнародних стандартів з регулювання соціальної відповідальності для НПФ має включати такі складові [3].

1) мати «вхід» (мету) та «вихід» (результат);

2) наукові підходи, які слід застосовувати НПФ для регулювання

соціальної відповідальності у процесі імплементації міжнародних стандартів у практичну діяльність;

3) принципи, яких мають дотримуватись стейкхолдери;

4) функції, які має виконувати НПФ для регулювання соціальної відповідальності;

5) інструменти, які будуть використовуватись для регулювання соціальної відповідальності НПФ;

6) певні шляхи імплементації міжнародних стандартів з регулювання соціальної відповідальності в практичну діяльність НПФ.

Метою практичного засвоєння механізму імплементації є забезпечення науково обгрунтованої адаптації вимог міжнародних стандартів з соціальної відповідальності для НПФ.

Результатом впровадження механізму імплементації буде здійснення адаптації вимог міжнародних стандартів з соціальної відповідальності для практичної діяльності вітчизняних НПФ.

Основою теоретичної надбудови механізму імплементації міжнародних стандартів з регулювання соціальної відповідальності для НПФ стали наукові підходи, принципи, функції і методи.

Практична частина включає певні шляхи імплементації міжнародних стандартів з регулювання соціальної відповідальності для НПФ.

Далі більш детально розглянемо кожний з елементів теоретичної надбудови та практичного базису.

Розгляд теоретичної надбудови розпочнемо з наукових підходів, які слід застосовувати НПФ для регулювання соціальної відповідальності у процесі імплементації міжнародних стандартів у практичну діяльність.

У загальнонауковому розумінні науковий підхід – це стратегія, методологічна позиція дослідника. Від обгрунтованості з наукової точки зору шляхів імплементації міжнародних стандартів з регулювання соціальної відповідальності в практичну діяльність НПФ залежить досягнення

результату впровадження механізму імплементації.

Наукових підходів існує багато, при цьому їх об'єднує представлення у вигляді теорій; існування вихідних положень, принципів, які було доведено дослідницьким шляхом; доведення емпіричним шляхом.

У науковій літературі етимологія поняття «підхід» визначається таким чином:

точка зору, з позиції якої розглядається об'єкт;

принцип або сукупність принципів, які визначають мету і зміст діяльності;

спосіб перетворення дійсності.

Використання різних підходів дає різні можливості та результати.

Для регулювання соціальної відповідальності НПФ необхідно використовувати такі наукові підходи: адміністративний, відтворювально-еволюційний, динамічний, інтеграційний, кількісний, комплексний, маркетинговий, нормативний, поведінковий, процесний, системний, ситуаційний та функціональний.

Використання зазначених наукових підходів сприяє впровадженню науково обгрунтованих шляхів імплементації міжнародних стандартів з регулювання соціальної відповідальності в практичну діяльність НПФ. Основу науково-практичних засад імплементації мають становити принципи як головні вихідні положення будь-якої наукової системи.

Впровадження механізму імплементації має ґрунтуватись на керівних положеннях регулювання соціальної відповідальності, оскільки вони сприяють правильному пізнанню і застосуванню набутого світового досвіду, виступають основою для практичного використання, підготовки, розробки і прийняття відповідних шляхів імплементації міжнародних стандартів з регулювання соціальної відповідальності в практичну діяльність НПФ.

Принципи являють собою систему принципів, що використовуються для регулювання соціальної відповідальності НПФ. На думку деяких вчених, система принципів обумовлена їх внутрішньою єдністю, взаємним зв'язком, спрямованістю

до єдиної мети. Інші ж трактують її як сукупність принципів даної галузі в їх єдності та взаємозв'язку (за [2]).

Керівництво зазначеними принципами сприятиме регулюванню соціальної відповідальності НПФ з метою практичного впровадження механізму імплементації є забезпечення науково обґрунтованої адаптації вимог міжнародних стандартів із соціальної відповідальності для НПФ.

Таким чином, науковими результатами даного дослідження є: 1) вдосконалено механізм імплементації міжнародних стандартів з регулювання соціальної відповідальності для НПФ шляхом її доповнення теоретичним базисом (окрім практичного); 2) запропоновано та розроблено такий теоретичний базис: наукові підходи, принципи, функції механізму, інструменти регулювання соціально відповідального НПФ (нефінансова звітність), такий підхід дозволяє забезпечити науково обґрунтовану адаптацію вимог міжнародних стандартів із соціальної відповідальності для вітчизняних НПФ.

Список використаної літератури

1. Википедия [Електронний ресурс]. – Режим доступа : <http://ru.wikipedia.org>.
2. Главный аналитический медиа-портал о корпоративной социальной ответственности [Електронний ресурс]. – Режим доступа : <http://www.csr-review.net>.

3. Кудлаєнко С. В. Наукові засади формування економічного механізму адаптації підприємств до кризових умов [Електронний ресурс] / С. В. Кудлаєнко. – Режим доступу : <http://mev-hnu.at.ua>.

4. Назарова Г. В. Засади імплементації міжнародних стандартів з регулювання соціальної відповідальності для недержавних пенсійних фондів / Г. В. Назарова, Х. Ф. Агавердієва // Вісник Національного університету водного господарства та природокористування : зб. наук. праць. – Рівне : РВВ Нац. ун-ту водного госп-ва та природокористування, 2013. – № 3 (63). – С. 301–315.

5. Новий міжнародний стандарт із соціальної відповідальності ISO 26000 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.bcdst.kiev.ua>.

Автори

Агавердієва Халіда Фаїдівна, доцент кафедри управління персоналом та економіки праці, Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця (agaverdieva@ukr.net)

Тези доповіді надійшли 04 лютого 2017 року.

Опубліковано в авторській редакції]